

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ അയോധ്യാകാണ്ഡേ

॥ ഏകോനവിംശത്യധികശതതമഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ഏകോനവിംശത്യധികശതതമഃ സർഗഃ ॥

അനസൂയാദേശേന സീതായാസ്തത്പ്രദത്താനാം
ദിവ്യവസ്ത്രാഭൂഷണാനാം ധാരണം കൃത്വാ ശ്രീരാമസ്യ പാർശ്വേ
ഗമനം ശ്രീരാമാദിനാം രാത്രാവാശ്രമേ സ്ഥിത്വാ പ്രാതരന്ധത്ര
ഗന്തുമൃഷിഭ്യോഽനുജ്ഞായാ ഗ്രഹണം

അനസൂയാ തു ധർമ്മജ്ഞാ
ശ്രുത്വാ താം മഹതീം കഥാം |
പര്യഷ്ഠജത ബാഹുഭ്യാം
ശിരസ്യാഘ്രായ മൈമിലീം || 2.119.1 ||

വ്യക്താക്ഷരപദം ചിത്രം
ഭാഷിതം മധുരം ത്വയാ |
യഥാ സ്വയംവരം വൃത്തം
തത് സർവം ച ശ്രുതം മയാ || 2.119.2 ||

രമേയം കഥയാ തേ തു
ദൃഢം മധുരഭാഷിണി |
രവിരസ്തം ഗതഃ ശ്രീമാ -
നുപോഹ്യ രജനീ ശുഭാം || 2.119.3 ||

ദിവസം പരികീർണ്ണാനാ -

മാഹാരാർഥം പതന്ത്രീണാം |

സന്ധ്യാകാലേ നിലീനാനാം

നിദ്രാർഥം ശ്രൂയതേ ധ്വനിഃ || 2.119.4 ||

ഏതേ ചാപ്യഭിഷേകാർദ്രാ

മുനയഃ കലശോദ്യതാഃ |

സഹിതാ ഉപവർത്തന്തേ

സലിലാപ്സുതവൽകലാഃ || 2.119.5 ||

അഗ്നിഹോത്രേ ച ഋഷിണാ

ഹുതേ ച വിധിപൂർവ്വകം |

കപോതാംഗാരുണോ ധൂമോ

ദൃശ്യതേ പവനോദ്ധതഃ || 2.119.6 ||

അൽപവർണാ ഹി തരവോ

ഘനീഭൂതാഃ സമന്തതഃ |

വിപ്രകൃഷ്ടേന്ദ്രിയേ ദേശേ

ന പ്രകാശന്തി വൈ ദിശഃ || 2.119.7 ||

രജനീചരസത്ത്യാനി

പ്രചരന്തി സമന്തതഃ |

തപോവനമൃഗാ ഹ്യേതേ

വേദിതീർഥേഷു ശരതേ || 2.119.8 ||

സമ്പ്രവൃത്താ നിശാ സീതേ

നക്ഷത്രസമലങ്കൃതാ |

ജ്യോത്സ്നാപ്രാവരണശ്ചന്ദ്രോ

ദൃശ്യതേദ്യുദിതോഽംബരേ || 2.119.9 ||

ഗമ്യതാമനുജാനാമി
 രാമസ്യാനുചരീ ഭവ |
 കഥയന്ത്യാ ഹി മധുരം
 ത്വയാഹമപി തോഷിതാ || 2.119.10 ||

അലങ്കൂരു ച താവത് ത്വം
 പ്രത്യക്ഷം മമ മൈമിലി |
 പ്രീതിം ജനയ മേ വത്സേ
 ദിവ്യാലങ്കാരശോഭിനീ || 2.119.11 ||

സാ തദാ സമലങ്കൃത്യ
 സീതാ സുരസുതോപമാ |
 പ്രണമ്യ ശിരസാ പാദൗ
 രാമം ത്വദിമുഖീ യയൗ || 2.119.12 ||

തഥാ തു ഭൂഷിതാം സീതാം
 ദദർശ വദതാം വരഃ |
 രാഘവഃ പ്രീതിദാനേന
 തപസ്വിൻയാ ജഹർഷ ച || 2.119.13 ||

ന്യവേദയത് തതഃ സർവം
 സീതാ രാമായ മൈമിലീ |
 പ്രീതിദാനം തപസ്വിൻയാ
 വസനാഭരണസ്രജാം || 2.119.14 ||

പ്രഹൃഷ്ടസ്ത്വഭവദ് രാമോ
 ലക്ഷ്മണശ്ച മഹാരഥഃ |
 മൈമിൽയാഃ സത്ക്രിയാം ദൃഷ്ട്വാ
 മാനുഷേഷു സുദൂർലഭാം || 2.119.15 ||

തതഃ സ ശർവരീം പ്രീതഃ
 പുൺയാം ശശിനിഭാനനാം |
 അർചിതസ്താപസൈഃ സർവൈ -
 രുവാസ രഘുനന്ദനഃ || 2.119.16 ||

തസ്യാം രാത്ര്യാം വൃതീതായാ -
 മഭിഷിച്യ ഹതാഗ്നികാൻ |
 ആപൃച്ഛേതാം നരവ്യാഘ്രൗ
 താപസാൻ വനഗോചരാൻ || 2.119.17 ||

താവുചുസ്തേ വനചരാ -
 സ്താപസാ ധർമചാരിണഃ |
 വനസ്യ തസ്യ സഞ്ചാരം
 രാക്ഷസൈഃ സമഭിപ്സുതം || 2.119.18 ||

രക്ഷാംസി പുരുഷാദാനി
 നാനാരൂപാണി രാഘവ |
 വസന്ത്യസ്ഥിൻ മഹാരൺയേ
 വ്യാലാശ്ച രുധിരാശനാഃ || 2.119.19 ||

ഉച്ഛിഷ്ടം വാ പ്രമത്തം വാ
 താപസം ബ്രഹ്മചാരിണം |
 അദന്ത്യസ്ഥിൻ മഹാരൺയേ
 താൻ നിവാരയ രാഘവ || 2.119.20 ||

ഏഷ പന്ഥാ മഹർഷീണാം
 ഫലാൻയാഹരതാം വനേ |
 അനേന തു വനം ദുർഗം
 ഗന്തും രാഘവ തേ ക്ഷമം || 2.119.21 ||

ഇതീരിതഃ പ്രാഞ്ജലിഭിസ്തപസ്വിഭി -

ർദ്ദിജൈഃ കൃതസ്വസ്ത്യയനഃ പരന്തപഃ |

വനം സഭാർയഃ പ്രവിവേശ രാഘവഃ

സലക്ഷ്മണഃ സൂര്യ ഇവാഭ്രമണ്ഡലം || 2.119.22 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
അയോധ്യാകാണ്ഡേ ഏകോനവിംശത്യധികശതതമഃ സർഗഃ ||